pobude, predlogi, razmišljanja Sveta za turizem

4. TURISTIČNO SREČANJE VIČANOV BO V PODPEČI

Sestali se bomo v oktobru!

Sestali se bomo torej 8. oktobra popoldan. Sobota bo ta dan v Podpeči pestra. Veliko bo prijetnih dogodkov, prave turistične ponudbe, na voljo veliko dobre kulinarike in izvirnih predmetov, katere hranijo najstarejši prebivalci Podpeči in Preserja.

Podeljene pa bo tudi blagajane in barjanski osati, s katerimi bomo že četrtič zapovrstjo opozorili na urejeno in pa tudi nič urejeno okolje.

MOJCA ČERNE

ZAKAJ TAKO?

Kdo bo poskrbel za turistični dom?

Spor okrog polhograjskega turističnega doma oziroma njegovega zaniknrega stanja, počasi postaja že polhograjska folklora. Pred časom pa so v kraju vložili še peticijo z okrog 200 podpisi krajanov, s katero zahtevajo nič manj kot da se razveljavi pogodba z najemnikom doma. Krajani, še zlasti pa tamkajšnje turistično društvo, namreč nikakor niso zadovoljni z vzdrževanjem tega gostinsko-turističnega objekta, češ da je le-to vse prej kot vzorno in da je zato dom kraju prej v sramoto, kakor v korist.

»Gospodar ali najemnik preprosto ne izpolnjuje obljube, ki jo je dal,« se jezi Rudolf Štrithof v imenu turističnega društva Polhov Gradec, ki je lastnik doma. »Obljubil je, da bo pritegnil goste z dobro domačo hrano, a iz tega ni bilo nič. Še več: še za samo zgradbo ne skrbi tako kot bi bilo treba. Stene so močno načete, sanitarije propadajo in na strehi je vse polno lukenj. Letos aprila si je posebna komisija turističnega društva ogledala dom in opozorila najemnika na vse te pomanjkljivosti, a še do danes ni tega popravil. Na sodišču zdaj teče postopek za razveljavitev zakupne pogodbe (bili sta že dve razpravi) in vztrajali bomo, da se to doseže. Sam dom je zdaj zaprt. Ne, nimamo prav nič proti najemniku osebno, imamo samo proti načinu njegovega dela. Prav zato bo naše društvo vztrajalo, da dobi boljšega gospodarja.«

Tako turistično društvo Polhov Gradec. Sam najemnik Ljubomir Čučnik, ki ima v žepu zakupno pogodbo za 15 let, pa se odločno brani: »Le kako naj vlagam v nekaj, če pa me lahko vsak hip vržejo ven. Z ženo sva si na začetku zelo prizadevala, enkrat sva obnovila tudi fasado na stranišču, a nama tega danes nihče ne prizna. Pisala sva tudi na vse strani (kar na 7 naslovov) in opozarjala, da je dom v skrajno žalostnem stanju. Tudi tu nič. Kuhinja je zdaj res v slabem stanju, slabe so tudi sanitarije, toda resnično ne moreš investirati v nekaj, kar ti potem ne priznajo. Po mojem bi moral za vsa večja popravljalna dela na hiši poskrbeti sam lastnik.«

B. VRHOVEC

Trubarjevi domačiji ne manjka gostov

Odkar so pred kakima dvema letoma odprli prenovljeno Trubarjevo spominsko zbirko na Rašci, je zanimivi zgodovinski kompleks postal pravcata Meka za vse, ki jih zanima oče naše pisane besede, ali ki kako drugače uživajo ob znamenitih patinah preteklosti.

Ljudje prihajajo semkaj, kot ve povedati oskrbnik muzeja **Alojz Žužek,** prav od vsepovsod: iz Nemčije, Francije, Belgije, Švice, celo iz Španije. Da o domačih obiskovalcih seveda sploh ne govorimo.

»Letos smo še največji obisk zabeležili spomladi, medtem ko je zdaj poleti nekoliko manjši«, pravi Alojz Žužek. »Manj je predvsem organiziranih skupin, posamič pa ljudje še vedno na veliko prihajajo. Zanimivo, večina pa prav presenečena, da lahko s tako malo osebja toliko ponudimo. Težave so le pri gostinski ponudbi. Zadnji mesec je bil to namreč edini odprti lokal od Škofljice do Ribnice, zato so naše zmogljivosti postale enostavno premajhne. Gostom lahko ponudimo le toplo hrano (v manjših količinah) in še kak priboljšek, prenočišča pa žal ne. Tu si za zdaj pomagamo z gostilno pri Kaprolu v Sodražici in restavracijo Jelka v Ribnici, ki pa seveda nista prevelc pri roki. Čudim se, da se tu okoli ne najdejo dovolj korajžni ljudje, ki bi začeli oddajati sobe.«

Malo osebje Trubarjeve domačije, ki ga dopolnjuje še vodič **Andrej Perhaj** ima tako čez glavo dela. Tudi v letošnjih vročih poletnih mesecih ni držalo križem rok. Tu je bil spet cel kup raznih kulturnih prireditev: »Trubarjeva noč«, pa nastop koroškega pevskega zbora iz Šentjakoba in še tri likovne razstave povrh, ki so se končale z razstavo slikarja Jureta Cihlařa.

Vendar pa s tem možnosti muzejskega kompleksa še zdaleč niso izčrpane. »Še letos mislimo spraviti v pogon staro Trubarjevo žago in s pomočjo Gozdnega gospodarstva Velike Lašče pokazati, kako so pred davnimi leti delovale venecialke,« razmišlja o načrtih Alojz Žužek. »Na njej bi se dalo še vedno žagati tudi izvenserijske dimenzije, kar bi bilo gotovo zanimivo tudi za suho robo.«

Z nekoliko truda, a več sredstvi, bi po mnenju oskrbnika Trubarjevine lahko počasi usposobili tudi mlin, ali pa vsaj pametno izkoristili vodno silo, ki ga poganja. Ta bi lahko dajala elektriko celotnemu muzejskemu kompleksu. Za same obiskovlce pa bi lahko uredili kopališče nad jezom za hišo. Toda žal tudi za to ni ne dovolj denarja, ne kakega mecena, ki bi pomagal. Očitno bodo morali tudi ti načrti počakati na boljše čase.

BRANKO VRHOVEC

NAŠA ANKETA

Kakšni smo v očeh tujih turistov?

Po poletju, ki je bilo s cenami tako muhasto, kot le malokatero doslej, hkrati pa izjemno bogato s soncem, je napovedovati turistični izkupiček prav tako nezanesljivo, kot je nezaneslivo napovedovati vreme za teden naprej. Ponekod, še zlasti tam, kjer kaže, da bo turistična pogača obilnejša, si bodo prav gotovo meli roke, zopet drugod pa se že tolažijo, češ – bo pa drugo leto bolje.

In kako je bilo s turističnim izkupičkom pri nas, v naši občini? So naše turistične drobtinice, če jih smemo tako imenovati, pritegnile kaj več turistov, kot prejšnja leta? In kaj je treba v očeh tujih gostov še izboljšati, popraviti, polepšati, dvigniti na višjo kakovostno raven? Večina tujih turistov o tem pri nas navadno molči, ampak si privošči grajo šele potem, ko je doma. Ko je za nas praktično že prepozno. Prav zato utegne biti pričujoča anketa, ki smo jo napravili med tujimi gosti na različnih koncih naše občine, še toliko zanimivejša.

Antonio Stirat, gostilničar iz Pordenona, Italija:
»Tu v gostilni Kirn v Podpeči sem zdaj prvič. Moram pač reči, da kar dobro kuhajo. Jedli smo gobe z mesom, kar nam Italijanom še posebno tekne. Nasploh se mi zdi ta predel tu okoli kar zanimiv, zato bom zagotovo še prišel.«

Alicia Ceccato, gospodinja iz Griffitha, Avstralija:
»Semkaj (v Iški vintgar) sem prišla komajda pred kako uro, a že lahko rečem, da je to kar lep in prijeten kraj. Še posebno privlačna se mi zdi reka Iščica s svojimi bistrimi tolmuni, najde pa se tudi dovolj prostora za taborjenje. Nasploh je tu mir. Človek se lahko sprosti. Škoda je le, ker tega niste izkoristili še bolj. Lahko bi tudi malo zakrpali to krajevno cesto. No, pred tem pa smo bili tudi na Rakitni in Peklu pri Borovnici.«

Leonard van Ommeren, upokojenec iz Den Haaga, Nizozemska:
»V Slovenijo prihajam že vse tam od leta 1970. Tedaj sem namreč tu v gozdu nad Horjulom s pomočjo prijatelja iz Ljubljane prišel do vikenda in tu poslej vsako leto preživljamo počitnice. Tukajšnje okolje je zares enkratno: imamo čist zrak, lepo okolico, najdejo pa se tudi rože, ki jih potem tu na vikendu sušimo. Vse to je kot nalašč za moje zdravje, saj sem bil pred kakimi petimi leti operiran za rakom na pljučih.«

Howard Foy, finančni analitik iz Washingtona, ZDA:
»Pri vas v Sloveniji sem le bežno. Sinoči sem namreč prišel iz Zagreba in se v Ljubljani srečal s svojimi prijatelji. Tudi v tej gostilni (Kirn) sem seveda prvič. Moram pa reči, da je kar prijetna, pa tudi cene se mi ne zdijo previsoke.«

Stanislaw Kozietulski, radiomehanik iz Nakwa, Poljska:
»Moram reči, da je tu pri vas kar lepo. Zdaj sem tu že tretjič. Pred tem sem prišel v Slovenijo že leta 1981 in 1986. Pri teh hišah na Brezovici pa sem zdaj seveda prvič. Ni kaj, ljudje so dobri in prijazni, le cene se nam zdijo strašansko visoke. Kar petkrat dražje je vse, kot pri nas na Poljskem. Potem si lahko mislite, kaj si lahko privoščimo.«

Antonio Stirat

Alicia Ceccato

Leonard van Ommeren

Howard Foy

Stanislaw Kozietulski

S PRVE JAVNE TRIBUNE KMEČKE ZVEZE POLHOGRAJSKIH DOLOMITOV NA DOBROVI

Kmetje terjajo svoje pravice

Že dolgo napovedana prva javna tribuna Kmečke zveze Polhograjskih Dolomitov, ki je vznikla iz občinske KZ, je v nedeljo, 31. julija končno dočakala svojo uresničtev. V dvorani zadružnega doma na Dobrovi se je zbralo malodane vse, kar ni zadovoljno s tekočo kmetijsko politiko, pa tudi nekaj stalnih »čuvarjev« človekovih pravic, ki jih bodejo v oči zadnje nepravilnoti na tem področju pri nas.

V razpravi, ki ji je prisostvoval tudi predsednik Slovenske kmečke zveze **Ivan Oman,** vodila pa sta jo predsednik KZ Polhograjskih Dolomitov **Vinko Zibelnik** in predsednik KZ za območje naše občine **Pavel Žakelj,** so se kmetje dotaknili tudi vprašanja vrnitve arondirane zemlje, češ »le kako naj zdaj kmet kupuje zemljo po tržnih cenah, če mu je bila ukradena.« Sprejeli so predlog, da v KS napravijo spisek najbolj prizadetih kmetov in gredo z njim na občino.

Razpravljalci, med temi še posebej **Jože Tanko,** direktor Kmetijske zadruge Ljubljana, pa so razpravljali tudi o prostorskem planiranju, pri katerem naj bi bili poslej soudeleženi tudi kmetje, o nujnosti združevanja sredstev v kmečko banko, monopolu nad lesom ter biološkem prispevku od lesa, ki se žal ne vrača nazaj v gozd, nepravilnem vrednotenju kakovosti mleka in še o vrsti drugih problemov, ki pestijo naše kmete.

Po končani razpravi pa so izvolili tudi posebni odbor Kmečke zveze Polhograjskih Dolomitov, v katerem so: **Vinko Zibelnik** in **Stane Košir** za Polhov Gradec, **Alojz Kavčič** in **Rafael Trček** za Horjul, **Jože Čemažar** in **Štefan Remškar** za Dobrovo in **Jakob Malovrh** za Črni vrh. V odboru, ki ima tudi svojo mladinsko zasedbo, pa so tudi ženske predstavnice. Te so: **Minka Birtič, Francka Čemažar** in **Manca Kozjek.**

B. VRHOVEC

IZ KS KRIM

Še precej odgovornih nalog

Z malo zamude a vendarle aktualnim sporočilom objavljamo v nekoliko skrajšani obliki članek o praznovanju v KS Krim, v spomin na dogodek izpred 46 let, ko so se partizani prvič spopadli z italijanskim okupatorjem – boji 4. čete Šercerjevega bataljona pri pokritem mostu Iščice na Ižanski cesti – so krajani KS Krim 21. maja obeležili svoj praznik. V kulturnem programu so sodelovali malčki VVO Ljubljana Vič–Rudnik – DE Bojana Melika – enota Pot k ribniku, učenci OŠ Oskar Kovačič ter pevski zbor KUD Barje. V praznovanje se je uspešno vključilo tudi športno društvo Krim, ki je med sosednjimi KS izvedlo turnir v malem nogometu in rokometu, na katerem je sodelovalo 140 tekmovalcev. Predsednik skupščine KS Krim **Stane Jaki** je potem, ko je uvodoma podčrtal zgodovinski pomen praznika precejšnji del govora namenil nalogam iz sedanjega srednjeročnega obdobja. V preteklosti je zaživel trgovsko poslovni center s svojimi dejavnostmi, lani je bila obnovljena in asfaltirana cesta ob železniški postaji Rakovnik, žal ne v celoti. Pretežni del krajanov tega območja ima sedaj urejeno okolje. Odprto pa je še vedno vprašanje bolj varne prometne ureditve vseh udeležencev v tej soseski. Zgrajeni so nadstrešniki avtobusnih postajališč v smeri vožnje v mesto, asfaltiran je del pločnika ob Dolenjski cesti, postavljene so oglasne deske za boljše informiranje krajanov o vseh dejavnostih v krajevni skupnosti.

V tem in naslednjih letih pa so prizadevanja namenjena semaforizaciji križišča Orlova – Dolenjska, dokončni rešitvi dostopa do stanovanjskih objektov Dolenjska cesta 13–25, obnovi ceste Pot k ribniku, zgraditvi avtobusnih izogibališč na Dolenjski cesti. Potrebna je tudi povečava preseka napajalnega vodovoda od železniškega prehoda Galjevica do Dolenjske ceste. Tu so še naloge, ki zadevajo vključitev javne razsvetljave parkirišča TPC Rakovnik in Poti k ribniku, posodobitvi železniške postaje Rakovnik, gradnja garaž v soseski RS 3/3 oziroma VS 1/1, čiščenje ribnika, ureditev hudournikov iz Golovca, skrb za naravne vodotoke.

Združeno delo v krajevni skupnosti je le minimalno prisotno in še to z majhno akumulacijo. Zato smo veseli vsakega, je bilo rečeno, ki je pripravljen s svojo dejavnostjo povečati obseg združenega dela in nuditi usluge našim krajanom, kakor tudi širši družbeni skupnosti, vendar ne na škodo okolja in ogrožanja prometne varnosti.

V zadnjem času smo priče gradnji skladišč velikih kapacitet z nevarnimi snovmi v naši neposredni bližini. Ob neupoštevanju nasprotovanj gradnje tovrstne industrije sta odstopili vodstvi KS Peruzzi in Rudnik. V krajevni skupnosti Krim se je podpiralo prizadevanje obeh KS in so nadaljnja prizadevanja tudi usmerjena v to smer. Strokovna komisija, ki jo je imenoval Izvršni svet mesta Ljubljane v mesecu februarju tekočega leta je zadolžena, da izdela poročilo oziroma, da poda mnenje o nadaljnji usodi te gradnje.

V okviru združenega dela v naši krajevni skupnosti je večji del obrtnih storitev v lasti občanov, večina njih dobro posluje. Izrečena je bila pohvala zlasti tistim, ki imajo razumevanje za aktivnost in napredek KS. Na športnih objektih Krima je vse več mladine, ki si nabira z rekreacijo in tekmovanjem zdravja za premagovanje težav pri učenju, delu, istočasno pa se utrjuje za splošni ljudski odpor.

In zaključil bi z mislijo, da bo napredek hitrejši, urejanje naših skupnih zadev pa boljše, v kolikor bodo krajani bolj masovno sodelovali v skupnih organiziranih dejavnostih.

Že nekaj let ne mine krajevni praznik brez pozdrava predstavnika pobratene krajevne skupnosti »Mlaka« iz Reke. To pot je imel to čast predsednik KK SZDL tov. Momčilo Lutova, ki je v pozdravnem sporočilu orisal naše skupno sodelovanje, ki nas bogati z novimi vzajemnimi izkušnjami, katere se koristno uporabijo pri našem delu.

Priznanja OF so prejeli: Tomaž Lampič, Rajko Najzer, Irena Svetličič.

Priznanja skupščine KS Krim: Djordje Svetličič, Dana Fende, Jože Škulj, Ivica Jakopanec in Ljudmila Potokar.

In še športni rezultati: **v nogometu:** 1. NK Krim, 2. KS Krim, 3. Kadeti NK Krim, 4. KS Galjevica. **V rokometu:** 1. RK Kamnik, 2. RK Mokerc, 3. RK Prule, 4. RK Krim.

Proslava je bila sklenjena s tovariškim srečanjem in srečolovom, za prijetno razpoloženje pa je skrbel ansambel Praprotnik.

Življenje in delo na Brezovici

Že v začetku maja je Krajevna konferenca SZDL izdala deveto številko svojega glasila »Brezovčan«. Postala je že tradicija, da za prvomajske praznike KS informira krajane o vseh pomembnejših delih in ukrepih, pa tudi o težavah, ki nastajajo v teh kriznih časih.

Vsebina glasila je pestra in bogata. Poročilo in programske usmeritve za delo SZDL so zelo vsestranske, realne, brez nepotrebnih fraz in sprejemljive za vse krajane, ne glede na njihovo ideološko prepričanje. Zavzema se za dobre odnose z vsemi, z željo, da se vse zadeve urejajo v duhu sporazumevanja in hitrejšega razvoja kraja.

Pestro in zanimivo je tudi poročilo o delu Sveta KS o izgradnji vodovoda, urejanja cest, kanalizacije, sanaciji potoka Radna, obnovi pokopališča in izgradnji nadvse potrebne trgovine. V zadnjem obdobju je Svet namenil največ pozornosti oskrbi s pitno vodo, ki je že vrsto let najbolj žgoč problem celotnega kraja.

Dokončana je tudi druga faza izgradnje telefonskega omrežja, s čimer je dobil kraj 80 novih telefonskih številk. Finančna sredstva so prispevali predvsem krajani sami.

Nadalje glasilo še omenja prometno varnost na Brezovici, skrb za čisto okolje, poročilo o delu PGD Brezovica, Rdečega križa, lovcev, balinarskega športnega kluba Radna, moškega pevskega zbora, športnega društva Osnovne šole Brezovica, o vlogi osnovne šole pri poklicnem usmerjanju in drugo.

Učenci OŠ Brezovica so koncem maja v dvorani Gasilskega doma priredili bogato razstavo svojih del ob koncu šolskega leta. Razstavili so risbe in grafike, izdelke iz gline in umetnih mas, pletenine in vezenine in drugo; skratka – razstava je na gledalca ustvarila vtis trdega dela dijakov in učiteljev-mentorjev. Škoda, da razstave ni videlo večje število krajanov.

TONE SLOBODNIK

PRAZNOVANJE DNEVA BORCA

V KS Malči Belič

V petek, 1. julija je organizacija ZB NOV KS Malči Belič priredila sedmo tovariško srečanje v počastitev dneva borca in tistih jubilantov, ki v letošnjem letu slavijo svoj osebni jubilej.

Vabilu so se odzvali tudi nekateri predstavniki krajevnih družbenopolitičnih organizacij naše krajevne skupnosti in okoli 60 članov in članic naše organizacije ZB.

Srečanje je bilo povezano s skromnim kulturnim in zabavnim programom. Po otvoritvenem pozdravu je Martin Rojko na harmoniko zaigral Prešernovo Zdravico, ki so jo ljudje sprejeli kot slovensko himno. Nato je spregovoril predsednik ZB Milan Petelin in orisal pomen dneva borca, omenil pa je tudi krizno situacijo, v kateri se ta čas nahaja celotna naša družba. V drugi točki je Jože Bajde recitiral svojo pesem Dan borca, v sedmi pa še Ultrip svobode. V četrti točki je Martin Rojko na harmoniko zaigral slovensko narodno »Oh, kako je dolga, dolga pot«, v osmi pa tudi slovensko narodno »Lipa zelenela je«. V peti točki je bilo prebranih nekaj zgodb našega znanega dramaturga, pisatelja in kritika pokojnega Bojana Štiha, ki zajema čas od brižinskih spomenikov do poletja 1945. V šesti točki je predsednik razdelil letošnjim jubilantom spominska priznanja.

Za tem se je ob skromnem prigrizku razvila prijateljska debata, ki se je zavlekla do poznega večera.

Naj mi bo dovoljeno, da se ob tej priliki v svojem in v imenu organizacije zahvalim vsem udeležencem tega srečanja, posebno pa vsem tistim organizacijam in izvajalcem programa, ki so s svojim delom kakorkoli pripomogli, da se je srečanje sploh izvedlo.

ZVONE GRČAR

Na Brezovici

Tako kot vsako leto, sta tudi letos Balinarski športni klub Radna in KO ZZB Brezovica organizirala balinarski turnir v počastitev dneva borca, 4. julija. Nastopilo je 16 ekip iz Slovenije. Res je, da so v popoldanskih urah balinarje nekoliko motile nevihte, vendar so z vztrajnostjo ekip, domačih športnikov in sodniškega zbora turnir uspešno speljali do konca.

Pokroviteljstvo nad turnirjem ima krajevna organizacija ZZB Brezovica, ki je po svojih skromnih možnostih tudi finančno in materialno podprla turnir. Za organizacijo je treba pohvaliti člane BSK Radna, ki so vložili veliko truda in naporov, da je turnir uspel.

Razvrstitev ekip je naslednja:

prvo mesto in prehodni pokal je osvojila ekipa ŠIŠKA, drugo HUJE – Kranj, tretje BUDNIČAR in četrto LOKA. Sledijo: TOMOS, JAMA, SVOBODA, DRAGOMER, BRDO, BOREC Kranj, ISKRA Horjul, GULČ, RADNA-3, RADNA-1, RADNA-2 in PLEŠIVICA.

Pohvalo zaslužijo tudi delovne organizacije in zasebni obrtniki, ki so darovali svoje izdelke in so jih organizatorji s pridom uporabili za srečolov, da so lahko tudi finančno speljali tekmovanje.

TONE SLOBODNIK

Kmalu novo pokopališče na Koreni

Med problemi, s katerimi se otepa Korena nad Horjulom, je bilo vse do nedavna tudi neurejeno vprašanje vaškega pokopališča. Vasica sicer premore svojo cerkev (sv. Mohorja in Fortunata), vendar pa tej ob njeni izgradnji kdove zakaj niso dodali običajne površine za pokop. Prav zato so morali Korenčani ves čas voziti pokopavati svojce v več kilometrov oddaljeni Polhov Gradec.

Zdaj so zadevo končno vzeli v roke vaški možje, ki so letos pomladi zastavili gradnjo novega pokopališča, in če bo na voljo dovolj sredstev, bo pokopališče nared že letos.

»Do zdaj smo vložili v gradnjo že okrog 1000 udarniških ur, od tega kakih 250 s traktorji,« je že tam prve dni letošnjega poletja vedel povedati **Štefan Kozjek,** član vaškega odbora. »Žal pa je prav zdaj zmanjkalo denarja. Upamo, da nam bo KS Horjul dala še tistih 200 starih milijonov, ki jih potrebujemo in da bomo lahko kmalu končali vsa dela.«

B. VRHOVEC

90 let GD Vnanje Gorice

Dolgi vrsti gasilskih jubilejev, ki smo jim bili priča v letošnjem poletju, se je 9. julija pridružil tudi praznik GD Vnanje Gorice. Društvo je namreč prav tiste dni zaokrožilo 90 let svojega delovanja, kar je v komaj stodvajsetletni zgodovini organiziranega gasilstva pri nas nedvomno dolga doba.

Na osrednji slovesnosti, ki so jo po skupni sektorski vaji pripravili pred lično obnovljenim vaškim gasilskim domom, sta strumno poravnanim gasilskim vrstam to pot spregovorila poveljnik OGZ **Franc Zalar** in še sam predsednik **Ciril Ropret.**

»V naši zvezi imamo 55 društev, a prav za vsako vemo, kako stoji,« je med drugim dejal Ciril Ropret. »... In če že delamo 120 let, potem tudi zdaj še ne bomo propadli ...«

Zbrane brambovce in druge goste je v imenu mestne in republiške gasilske zveze pozdravil tudi **Franc Vrbinc,** nato pa so nazaslužnejšim gasilcem in njihovim podpornim članom podelili jubilejna priznanja.

Visoki jubilej za vnanjegoriške gasilce nasploh mineva v označju delavnosti. Trenutno ima društvo 98 članov, od katerih je kar 42 operativnih, premore pa tudi svojo žensko in pionirsko desetino ter 9 še živečih častnih članov.

Vsej tej udarni gasilski sili je na voljo najsodobnejša gasilska oprema z avtocisterno in orodnim vozilom vred, ima pa seveda tudi prenovljeni gasilski dom, čigar obnovi so prispevali krajani in OGZ.

Priznanja za svoje prizadevno delo v gasilstvu so prejeli: **priznanja občinske GZ:** Zvone Marinko, Stanislav Marinko ml., Drago Stanovnik, Tomaž Mlinar in Marjan Japelj; **priznanja mestne GZ:** GD Vnanje Gorice, Stanislav Modic, Marko Istenič in Marko Zalar; **priznanja republiške GZ I stopnje:**

GD Vnanje Gorice; **priznanja RGZ II stopnje:** Marjan Marinko, Franc Kavčnik in Ivan Klemen; **priznanja RGZ III stopnje:** Marko Marinko, Marjan Masle, Janko Židanek in Janko Ambrožič.

B. VRHOVEC

Na paradi so prikazali tudi staro gasilsko opremo

Polhograjski gasilci so praznovali

Potem ko so dobro spravili pod streho krajevni praznik, so v Polhovem Gradcu slovesno proslavili še en dogodek – 100-letnico tamkajšnjega gasilskega društva.

Osrednja proslava, katere glavni pokrovitelj je bila domača Hoja, je to pot potekala v samem središču kraja, kjer so pripravili veličastno gasilsko parado, del slavja pa so pripravili tudi na slikoviti trati kraj tamkajšnjega turističnega doma.

Slavnostna parada, ki se je vila skozi vas, je bila to pot zares zanimiva paša za oči: tu so bili stari nerodni kolesarji s prvotnimi gasilskimi brizgalnami, pa prva motorika, moderna 36 m lestev Gasilske brigade iz Ljubljane, ob taktih pihalne godbe Alpine iz Žirov pa se je razvrstila tudi rekordno dolga kolona vozil sosednjih gasilskih društev.

Vsa ta »retrospektiva« gasilske tehnike je nekako simbolizirala prehojeno pot polhograjskih gasilcev. Ti so zastavili svoje delo natanko leta 1888, ko je takratni polhograjski kaplan dal pobudo za ustanovitev novega društva, že leta 1898 pa so se dokopali do lastnega gasilskega doma. Kronika društva nato navaja prvi hujši spopad z naravno ujmo leta 1926, ko jim je velika poplava odnesla celo del gasilskega doma, pa prvi avtomobil ob 70-letnici društva in razvitje prapora ob njegovi 75-letnici.

Danes društvo premore malodane vso najsodobnejšo gasilsko opremo in okrog 130 članov (skupaj s podmladkom), težave so le z gasilskim domom, ki je postal zastarel in pretesen. V načrtu imajo gradnjo novega, vendar pa je tudi pri njih, kot pri številnih drugih društvih, zaškripalo pri denarju.

BRANKO VRHOVEC

Asfalt končno tudi na Šujici

Potem ko so lani dobili nov most čez Gradaščico, so na Šujici pri Dobrovi pred dnevi dočakali še nov asfalt na cesti, ki pelje skozi vas. Pri tem delu so vnovič izdatno pomagali tudi krajani sami, ki so ob novo asfaltno preveko namesčili potrebne bankine, v posebni akciji, ki so jo pripravili v ta namen, pa so uredili še okolico lipe, ki stoji prav sredi glavnega cestnega vozlišča.

Po predračunu naj bi novi asfalt (izvajalec del je bilo Komunalno podjetje Vič) stal Šujčane okrog 4,6 stare milijarde din, od česar so gospodinjstva sredi vasi prispevala po 60 starih milijonov, hiše zunaj vasi pa še nekaj več. Razliko od celotnih stroškov pa bodo skušali pokriti z iztržkom iz vaške veselice.

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

MALI LOČNIK

Malo težav za malo ljudi

Franc Petrič: »Smo bolj revna vas, a vendarle nekako živimo«

Pravijo, da se je v razsejanih škocjanskih vaseh v preteklosti dogajalo toliko zanimivih reči, kot v le redkih vaseh pri nas. Ne le, da so tu gospodovali in strahovali mogočni turjaški grofje in Turki ter Francozi, ampak je živelo tudi stotero izvirnih ljudskih običajev in navad, ki so še danes pravcato ljudsko blago.

Mali Ločnik, nevelika vasica pod slikovitim Ločnikom ali tudi Ahacom, če hočete, je še posebno zanimiv dragulj tega pisanega krajevnega mozaika. Ves obdan z gostim sadnim drevjem in stoletnimi kozolci ter kaščami, je preživel malodane vse ujme in nadloge, ki so se spravile nad te kraje, in šele odkar so odtod izginili zadnji Nemci, ki so požgali pol vasi, imajo krajani zasluženi mir.

»Tu gori se je vedno kaj dogajalo,« je povedal posebej za ta naš zapis kleni vaški očanec **Anton Petrič,** ki so mu stari ljudje že pravili o nadutih grajskih biričih in ki je bil po vojni malodane v vseh vaških odborih, kar so jih imeli. »Zdaj pa je že nekaj časa mir. Resda smo bolj revna vas, a vendarle nekako živimo.«

Zobotrebce je zamenjala služba

Včasih so v Malem Ločniku, ki zdaj sodi pod KS Turjak, kot se spominja Anton Petrič, ljudje živeli skoraj izključno od gozda. Pa tudi ob izdelovanja zobotrebcev. Te so najprej začeli delati pri kmetu Cesarju in sicer že tam leta 1850. Kasneje je bilo takšnih »klincfabrik« v vasi še več. Nekaj hiš je rezljalo tudi še precej let po zadnji vojni, potem pa jih je primamil lažji in zanesljivejši kruh v Ljubljani. Danes se z zobotrebci ukvarjajo le še redki. Kmetje pa so ostali zvesti svoji zemlji, pa čeprav je tudi ta od njih vseskozi več terjala kot dala.

»Ta naš strmi bregovnati teren nikoli ni bil kaj preveč pripraven za strojno obdelavo,« pravi dvainosemdesetletni Anton Petrič, ki je tudi sam še vedno prizadeven kmet. »Težko je kositi in orati in stroji se radi kvarijo, tako da moramo še vedno veliko delati na roke. A zdaj bo že, ko imamo spodaj lepo cesto proti Ljubljani odnosno Kočevju, prej pa še te ni bilo. V Ljubljano smo se morali voziti z vozovi. Lepo bi bilo, ko bi nam zdaj asfaltirali tudi še to cesto sem gor do vasi, a kaj, ko ni denarja.«

Standard se izboljšuje

Čeprav ne tako izrazito, je val napredka in modernizacije pljusnil tudi do Malega Ločnika. Kar 6 do 14 hiš, kolikor jih ima vas, premore telefon (le-tega so pred tremi leti pomagali izdatno graditi tudi krajani sami), imajo pa tudi svoj vodovod, ki ga koristi večji del vasi. Z vodo tako zdaj ni težav.

Vaška kronika pa nadalje tudi beleži, da so imele leta 1948 še vse hiše v vasi črne kuhinje, leta 1964 pa le še dve in da je imela vas tedaj (leta 1948) natanko 82 prebivalcev.

Vendar pa kraj kljub temu ostaja med revnejšimi. Le štirje kmetje menda premorejo nekaj nad 10 hektarov zemlje, pa še to z gozdom vred. A so vendarle zadovoljni. Vselej so se znali sprijazniti z usodo. Da jih zdaj le narava ne bi preveč tepla, pravijo, in država, potem bo že kako . . .

BRANKO VRHOVEC

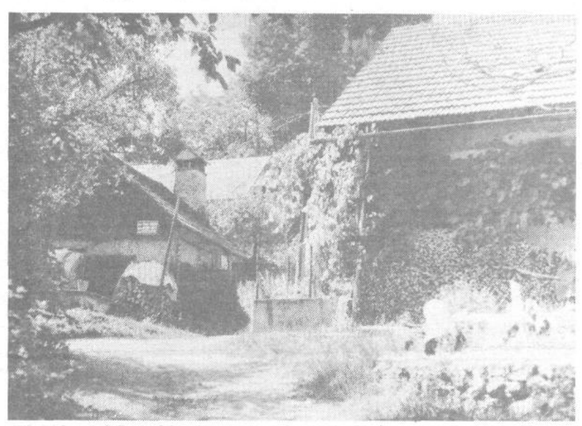
Hiše Malega Ločnika je dobesedno preraslo sadno drevje. Vendar pa so tudi tu prisluhnili utripu modernega časa.